

κορμί του γιατί ξαναπερνᾷ στήν ξετύλιξή του ἀπὸ τῆ φυσιολογικῆ ἐποχῇ πού εἶχε ἀκόμα τὴν κυκλοφορία τοῦ ψαριοῦ κι ἀργότερα γιατί θυμᾶται τὸν καιρὸ πού χοροπηδοῦσε στὰ δάττη σὰ μαῖμου μαλ-
λιαρή.

Αὐτὰ εἶναι παραδείγματα. Κάτι ἀνάλογο βρίσκω πάλι σὶ μερικὲς χριστιανικὲς ἰδέες καὶ συνήθειες φιλόνητες πού σὲ ὀρισμένη ἐποχῇ χρησιμεύουν στήν παιδαγωγία καθὼς εἶναι ἀπαραίτητες ἀκόμα γιὰ τίς χαμηλὲς κοινωνίες.

Μὰ κοντεύω, Σοζόγκα, νὰ σοῦ δώσω φιλοσοφικὸ μάθημα στὰ καλὰ καθόμμενα. Καὶ γιὰ νὰ τελειώσω θὰ σοῦ θυμίσω πάλι — μὲ τὰ περασμένα τὰ ἔχω βάλει ἀπόψε — θὰ σοῦ θυμίσω τὸ ἀθηναϊκὸ κείμενο παρεκκλήσι πού μετὶς οἱ τωρινὸι ἄθρησκοι πηγαίναμε μαζί τὸν παλιὸ καιρὸ. Θὰ σοῦ θυμίσω τὰ δειλινὰ τῆς Μεγάλῃς Βδομάδας καὶ τὸν ἐπιτάφιο στήν αὐλὴ τῆς ἐκκλησιολύας ἀνάμεσα στὶς ἀνθισμένους πασκαλιὲς καὶ τὰ χρυσοπράσινα πευκάκια. Τὸ γέμμα ξάπλωνε μεσοῦρανα τῇ θωριά του — χειμωνιάτικη ἀκόμα καὶ σπαραγμένη ἀπὸ μεγαλόπρεπη λύπη. Καὶ μετὶς σκυμένοι καὶ σιγαλοὶ, μὲ τὰ κεράκια στὸ χέρι, ἀκολουθοῦσαμε τὴ μονότονη καὶ παθητικὴ μελωδία τῷ Στασίμῳ. Καὶ δὲν κλαίγαμε ἀν καὶ νοιώθαμε τὰ δάκρυα μέσα μας. Κ' ὕστερα σ' ἄκουγα νὰ ψέλνῃς καὶ σὺ τὰ λυρικά στιχερά μὲ φωνὴ ψιλὴ καὶ ἀχνότρεμη σὰ θαμμένη σὲ κρυστάλλινα βάζα. Τ' ἀγέρι κουνούσε κάποτε τοῦ κερικοῦ σου τῇ φλόγα καὶ τόσο μοῦ ἄρεζε ἡ θρησκευτικὴ σου φυσιογνωμία πού χρόνια ἔπειτα τήνε ξαναβρῆκα μὲ τὸ ἴδιο πάντα θάμπωμα στοῦ Giotto καὶ τοῦ Boticelli τοὺς σοβαρόματους ἀγγέλους.

Μὰ νὰ τώρα νοιώθω πὼς σταμάτησε ὁλότελα ἡ βροχή. Θαρρῶ σὰ ν' ἀκούω μιὰ φωνὴ χαμηλὴ ν' ἀνεβαίνει ἀπὸ τὸ χῶμα καὶ νὰ χύνεται ἀπὸ τὰ δέντρα καὶ νὰ λήῃ πάλι τὴν ἀρχαία προσευκὴ τῆς Ἀττικῆς :

« Ὑσον ὕσον, ὦ φίλε Ζεῦ, κατὰ τῆς ἀρούρας πτῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν πεδίων ».

Πᾶω στὸ παράθυρο. Σὰ ρόκας ἀνθισμένης φτερουγίζε μυρωδιά.

Μ' ἀγάπη πάντα.

ΕΡΜΟΝΑΣ.

Ἀθήνα 16 τοῦ Μάρτ 1906.

Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ

Σὰ βασιλεῖα πού κίθεται σὲ θρόνο καὶ δικάζει
μὲ κρίση ἀλάθευτη καὶ νοῦ,
σὺν τέτιου, εἶπε ὁ Κύριος, μὲ βασιλεῖα πὼς μιᾶζει
κι' ἡ βασιλεῖα τοῦ οὐρανοῦ.

Σὺν δὲ φέρνει τοῦ ὁ ζαφτιὲς χρωστέα ἀλυσσώμενο
πού ὡς χίλια τοῦ χρωστέα φλουριά,
καὶ πού στὸ θρόνο στέκει ὁμπρὸς μὲ τὸ μιστὸ χαμένο
μὲ νεκροκίτρινη θωριά.

Καὶ τὸ κιουτάπι ὁ βασιλεῖς τοῦ Νόμου ξεδιπλώνει
καὶ λέει μ' ἀτάραχη φωνή
« Τὴ μάννα ἀπὸ καθυστερᾶ, τὸν τόκο ἔδεν πλερώνει,
• εἶναι πολὺ βαριά ἡ ποινὴ. »

• Χωρήφια ἀμπέλια σπῖτια τοῦ πουληῖστα καὶ δεντρά του,
• ὅ,τι κι' ἀν ἔχει ἄς πουληθεῖ.
• Χρὶς ἀν κάνει, ἄς πουληθοῦν μαζί τὰ γυναικόπαιδι του.
• Τὸ λέει τοῦ Νόμου ἐδῶ ἡ γραφή.

Καὶ κλαίει ἐκεῖνος δένεται καὶ προθεσμιὰ γυρίσει,
ἔλεος ἔλεος ζητᾷ.
μὲ πάγους κάψας, βρίζου ἀβγή, θὰ σκάσει θὰ δουλέσει,
δὲν ὡς νὰ βγάσει ὅσα χρωστέα.

Καὶ κάνει μέσῃ τοῦ Ρηγὸς τὰ σπλάχνα διὰ κομάτια
ἡ καρδοπλόγιστη φωνή,
καὶ φέδγοντας μὴν τοῦ φανοῦν θολόδακρυ τὰ μάτια
τοῦ λέει ἀχζάλι ἄς τοῦ γενεῖ ! »

Κι' ὁ χρωστέας φέδγει τότες,
πιλαλάει γογγύς,
μὲ κρυφὴ χαρὰ καὶ γέλια
σπῖτια ποῦσσε κι' ἀμπέλια
ἀπ' τὰ νύχια τοῦ Ρηγὸς.

Κι' εἰς ἐκεῖ γυρνᾷ τὴν ἄκρη,
νὰ ! θωρεῖ μπροστὰ
βλάμη τοῦ παλιὸ σακέτη
πού τοῦ χρώσσε ὁ δόλιος κατὶ
γροσουδάκια λιγοστά.

Καὶ χοιμῶντας μ' ἔναν πῆδο
καὶ θεριοῦ θυμὸ,
τὸ λαρύγγι τοῦ νυχιάζει
Κι' « Ἡ πλερώνει » τοῦ φωνάζει
« ἢ σοῦ ἀνοίγω τὸ λαιμὸ. »

Καὶ τὸ γέρο δὲν ἀφίνει
λέξη νὰν τοῦ πεῖ,
παρὰ βλαστημάει καὶ βρίζει,

μήτε ἂν κόσμος γιουχαρίζει
τόνε μέλει νὰ ντραπεῖ.

Μὰ σὺν τὸ μαθαίνει ὁ Ρήγας,
πίσω τὸν καλεῖ,
κι' ἐνῶ ἀπὸ τὸ πάθος βράζει
τρεμολᾶλητα τοῦ κρᾶζει
« Ἀπιστο ἀπιστο σκυλὶ, »

• δὶχως νὰ σὲ ξέρω πληθὸς
• σ' ἄφισα πουγγιά.
• πῶς ἐσύ ἔτσι γιὰ νὰ γρόσι
• βλάμη γέρου δειχνεῖς τόση
• ἄγρια ἀνήμερη ἄτσιγγιά ;

• Ὁ τοῦ Σατανᾶ κοπέλλι,
• ὦ ψυχὴ κακὴ,
• τώρα ἀλήθεια θὰ πλερώσεις.
• σὺρε ζωντανὸς νὰ λιώσεις
• μέσ' σὲ μούχλια ρυλακὴ. »

Σὰ βασιλεῖα πού κίθεται σὲ θρόνο καὶ δικάζει
μὲ κρίση ἀλάθευτη καὶ νοῦ,
σὺν τέτιου, εἶπε ὁ Κύριος, μὲ βασιλεῖα πὼς μιᾶζει
κι' ἡ βασιλεῖα τοῦ οὐρανοῦ.

ΔΕΚΑΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ

ΦΥΛΛΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙ ΜΟΥ

ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΟΥ ΧΑΛΚΙΝΟΥ ΕΙΔΩΛΟΥ

Μακριὰ, μίλια μακριὰ, στὴ θάλασσα ρήγτει τὸ
φῶς τοῦ τὸ πελώριο εἶδωλο τῆς Λευτεριάς... Καὶ
μόλις φανεῖ ἡ λάψη του, κάπια μεγάλη ὄνειρεμένη
χώρα ξυπνᾷ στὶς βασιανισμένες καρδιὲς τῶν κουρα-
σμένων ἀνθρώπων πού ἀφίσανε πατρίδα, σπῖτι, δικούς
καὶ φίλους νάρθουν νάναπνεύουν λίγη λευτεριά στὴ
φωτισμένη λεύτερη χώρα.

Καὶ μὲ τέτια λαχτάρα ζύγωσε τάκρογιαλὶ τοῦ
Νέου Κόσμου ἕνας ἄνθρωπος πού, ὅσα ψεγάδια κι' ἂν
ἔχει πάλειψε καὶ παλεύει παληκαρίσια γιὰ τὴν Ἀλή-
θεια καὶ γιὰ τὴ Λευτεριά. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶτανε
ὁ Μάξιμος Γκόρκι. Ἐγὼ οὔτε φίλος του, οὔτε μα-
θητῆς του, οὔτε θαυμαστῆς του εἶμαι. Πιστεύω πὼς
τάποδεῖξα μὲ τὴ συνεργασία μου στὴ « Ζυγαριά »
τῆς Μόσχας πού θεωρεῖται ὄργανο μιᾶς διαλεχτῆς
μερίδας Ρώσσω λογοτεχνῶν πού προσπαθοῦνε νάπο-

νοῦ. Τοῦταξὲ πὼς θὰ βροῦν ἐκεῖ τὸ κρουσταλένιο
παλάτι, μὲ τὴ μαλαματένια σκεπὴ, τίς ἀσημένιες
πόρτες. Πέρασαν χώρες καὶ χωριά μὰ ὁ δρόμος
μάκραινε ὁλοένα. Κι' ὁ δρόμος ἦτανε βατόσπαρτος
κι' οἱ τραχιεὲς πέτρες τοῦ αἱμάτωναν τὰ πόδια.
Πολλὲς φορές ἡ στρίγγλα ἡ Μάγισσα στένευε τὸ
δρόμο κι' ἐφύτευεν ἀγκάθια κι' ἄνοιγε βάλτους,
μπρὸς στὰ πόδια τους. Χίλιες φορές λύγισαν τὰ
γόνατά του καὶ καταμεσῆς τοῦ δρόμου τὸ ξανθὸ
τὸ Βασιλόπουλο λιγοψύχησε. Μὰ ἡ Νεράιδα ἡ
Καλόγνωμη τοῦ φίλησε τὰ ξεραμένα χεῖλη του
καὶ σκύδοντας τοῦ σιομύλησε γιὰ τὸ κρουσταλέ-
νιο παλάτι, μὲ τὴ μαλαματένια σκεπὴ, τίς ἀση-
μένιες πόρτες. Κι' ὁ νιὸς ἔπαιρνε ἀνάσα καὶ τρα-
βοῦσε τὸ δρόμο τὸ βατόσπαρτο πού καρτεροῦσαν
φῖδια κι' ἡ Στρίγγλα ἡ Μάγισσα φύτευεν ἀγκά-
θια. Πέρασαν χώρες καὶ χωριά γιὰ νὰ φτάσουνε
στὴν κορφή τοῦ βουνοῦ. Θάμπωσαν τὰ μάτια του
σὺν εἶδε τὸ πανώριο τὸ παλάτι μὲ τὴ μαλαματέ-
νια σκεπὴ, τίς ἀσημένιες πόρτες. Μὰ τὸν καρτε-
ροῦσε ἐκεῖ γλυκεῖα βασιλοπούλα καὶ τὸ ξανθὸ τὸ
παλληκαρί γέρωντας στὴν ἀγκαλιά της ἀποκοιμή-
θηκε γλυκά.

— Ἀχ ! πὼς ἤθελα, γιὰγιά, νὰ ἰδῶ κι' ἐγὼ
τ' ὁμορφο παλάτι !

Ὁ ἀσπρομάλλης ὁ παπποῦς π' ἄκουγε τὸν πόθο
τοῦ ἀθῶου τοῦ παιδιοῦ χαμογελοῦσε. Μιὰ μέρα
ὅμως τὸ πῆρε κι' ἀνέβηκεν στὸ ξακουσμένο κάστρο
τῆς Ἀθήνας κι' ἐκεῖ, χωρὶς χαμόγελο, μὲ σιγαλὴ
φωνή, σὰ νὰ πρόσμενε νὰ βγοῦν τ' ἄγια, τοῦ δειξε
τὸν Παρθενῶνα καὶ τοῦ εἶπε.

— Νὰ παλάτι ξακουσμένο στὴ γῆ, τὴν οἰκου-
μένη. Σκύψε καὶ φίλησε τὰ μάρμαρά του.

Μὰ τὸ παιδί δὲ σκέψε. Ἀνοῖξε μόνο μεγάλα
μάτια καὶ κοίταξε ὅρα πολλή, βουβό, ἄλαλο. Κι'
ἀμίλητο γύρισε στὸ τζάκι μὲ τὴν κόκκινη φωτιά.
Καὶ γέρνοντας στῆς γιὰγιάς τὰ γόνατα ἔκλεισε τὰ
μάτια κ' ὄνειρευονταν.

— Αἶ, εἶδες τὸ παλάτι;

τοῦ εἶπε ὁ παπποῦς φιλικὰ χαμογελώντας.

— Ὁμορφο παλάτι, σὶ ἀλήθεια. Μὰ ἐγὼ ἤθελα
τὸ παλάτι τοῦ παραμυθιοῦ νὰ ἰδῶ.

Κι' ἀκκουμπώντας στῆς γιὰγιάς τὰ γόνατα λέει
καὶ ξαναλέει.

— Πές μου, γιὰγιά, τὸ παραμῦθι . . .

*

Πέρασαν χρόνια, τὸ παιδί μεγάλωσε. Ὁ κόσμος
κι' ἡ σπουδὴ τὸν ἔκαμαν σοφὸ καὶ δὲν πιστεύει πιά
στὰ παραμῦθια. Μὰ τῆς γιὰγιάς τὸ παραμῦθι κρα-

ΤΟ ΠΑΛΑΤΙ

(Σὺν τραγούδι.)

Καὶ εἶδεν ὅτι καλὸν καὶ
ἐγένετο ἐσπέρα. [Γένεση].

Τὸ παιδί μὲ τὰ μαῦρα μάτια, τὰ χρυσόξανθα
μαλλιά, ἀκκουμπώντας τὸ κεφάλι στῆς γιὰγιάς τὰ
γόνατα ὄνειρεύεται, δίπλα στὸ τζάκι μὲ τὴν κόκ-
κινη φωτιά, τὸ πανώριο παλάτι τοῦ παραμυθιοῦ.

— Γιαγιά, πές μου τὸ παραμῦθι γιὰ τὸ κρου-
σταλένιο παλάτι.

Κ' ἡ γιὰγιά μὲ τὴ σδυμένη φωνή, πού φαίνε-
ται νὰ φτάνη ἀπὸ βάθος μακρινὰ, λέει σιγαλά.

— Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ πῆρε ἡ Νεράιδα
ἡ Καλόγνωμη τὸ ξανθὸ τὸ Βασιλόπουλο νὰ τὸ πᾶν
στὴ μαγεμένη χώρα ἀπάνω στὴν κορφή ψηλοῦ βου-

ΠΕΡΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

(Δημοσιεύτηκε στην «Ακρόπολη» της περασμένης Τετάρτης 10 του Μάη, σελ. 2, στήλ. 2).

Προχθές έλαβα ένα γράμμα ανυπόγραφο. Από άντρα είναι; Από γυναίκα; Δεν ξέρω. Τό γραψίμο είναι ώραίο. Άλλά από τί χέρι είναι γραμμένο, δεν μπορώ να διακρίνω. Είναι ένα γράψιμο κήπως άρσε-νικοθήλυκο. Από κάτω έχει τρία γράμματα. Ν.Γ.Γ. Κι' ύστερα; Δεν εκατάλαβα τίποτα κι' άπ' αυτό. Και τό περιεργότερο είναι, ότι δεν ύπήρχε και λόγος να μείνη ανυπόγραφο τό γράμμα. Γιατί εκείνος που τό έγραψεν, άπλούστατα, μου γράφει ότι πρέπει να γράψω κι' ένα άρθρο για τά κοριτσάκια τά κατημένα που πάνε κάθε ήμέρα ώς μαρτυρες εις τό σχολείον με τήν σάκκα στό χέρι, διά να γίνουν μίαν φοράν κξιαι μητέρες, όπως τάς χρειάζεται ή σημερινή πατρίς μας.

Έδιαβάσα τό γράμμα αυτό με μεγάλη προσοχή. Κι' εστάθηκε στό τέλος συλλογισμένος:

—Νά με κοροϊδεύη, έρχ γε, όποιος γράφει; Νά είναι κανένας κατεργάρος που πέρνει ύφος τυρ-φερής μητερούλας; Χρ! Έτούτη μάλιστα ή περίο-δος του γράμματος: «Σεις ίπαινέσατε, έμφυχώ-σατε, διδάξατε, νουθετήσατε τάς κορασίδας!» Όρι-σμένως με κοροϊδεύει! Γιατί βέβαια αί «κορασίδες» δεν διαβάζουν χρονογραφήματα, διάβολε! Κξποιος άστειος φίλος μου θά μου έχη γράψει τό γράμμα, με αυτό τό χαραχτήρα που φαίνεται χρωματιστός, για να μη γνωρίσω ίσως τό γράψιμο!

*

Έν τούτοις! Προχθές εκεί που έδιαβαζα μία έπιστημονική πραγματεία, έκοίταξα λοζά μία μι-κρούλα άνιψία μου να ιδρώνη προσπαθούσα να μάθη να συλλαβίξη στό αλφαριθμητικό της:

—Ρό - γιώτα - σίγμα: Ρίς!

Έστήκωσα τό κεφάλι μου κι' έρώτησα:

—Τί θα είπη «Ρίς», Τούλα;

Η μικρή με έκοίταξε σαν να έρωτούσε αν πρέ-πει κάτι να σημαίνη ή «Ρίς»!

—Έμπρός, είπα, διαβάζε τήν 'Αλφαβήτα σου. Και ή μικρή εξακολούθησε:

—Γιώτα - όμικρον - νι: "Τον! Γιώτα - όμικρον -

δείξουν (κοντά σε τόσα έλλα) και πώς ό Γκόρκη εί-ναι μακριά από τήν άληθινή κι αιώνια Τέχνη· πώς είναι δηλ. άπλούστατα ένας δημοσιογράφος—κοινω-νιολόγος με άρκετή μεγαλοφυΐα. Κανείς όμως, κι ό πιο δύσκολος, δεν μπορεί νάν του άρνηθεί πώς πο-λεμαει θαρρετά κι άποτελεσματικά τόν τυραννισμό τής άπολυταρχίας και πλουτοκρατίας που καταδυ-ναστέφανε όχι μοναχά τή Ρουσία μά και τόν κό-σμο άλτκαίρο.

Διωγμένος από τήν πατρίδα που τίποτα άλλο, έξόν από φυλακές και κνούτο, δεν είχε νάν του δώ-σει, άποφάσισε να πατήσκει για λίγες μέρες λεύτερο χώμα, για να γιατρέψει τις πληγές του τις ψυχικές και σωματικές που τις χρωστάει στη στερνή του φυ-λάκιση, μέσα σ' εκείνη στη φοβερή άτμοσφαίρα που ακόμα και τώρα βασιλεύει στη Ρουσία.

Και μπορεί να βάλει πια κανείς με τό νοϋ του με ποιά λαχτάρα ζύγωσε τό πελώριο χάλκινο είδω-λο που φυλάει τή μπασιά τής χώρας τής Λευτε-ριάς και τό προσκύνει.

Μά ξέχασε κάτι σπουδαίο· πώς τό είδωλο εί-τανε χάλκινο και χάλκινες οι καρδιές κι' οι ψυχές έ-κινώνε που τό στήσανε.

Ξέχασε πώς στη χώρα τής Λευτεριάς (ώ είρω-νεία!) ύπάρχονε νόμοι χάλκινοι, νόμοι που τους γρά-ψανε Φαρισαίοι και Φιλισταίοι· ξέχασε πώς εκεί τό Σύνταγμα σε άναγνωρίζει ίσο μπροστά στο νόμο μό-νο αν τό τομάρι σου είναι άσπρο, μά αν τύχει και γεννηθείς με τομάρι λίγο πιο σκούρο από τό συνη-θισμένο σου παίρνουν τάθρώπινα δικαιώματα και σε μεταχειρίζονται σαν είδο σκυλί.

Είκοσιτέσσερεις ώρες δεν περάσανε κι ό Γκόρκη μάθαινε τί θα πεί λευτεριά που τή υποβιλάει χάλ-κινο είδωλο. Καθώς θάμαθαν από τις σήμεριδες οι άναγνώστες του «Νουμά», ό Γκόρκη χώρισε με τήν πρώτη γυναίκα του, μά έπειδή στη Ρουσία για να πάρεις διαζύγιο (αν και είταν πρόθυμη να του τό δώ-σει ή γυναίκα του) χρειάζονται βουνα χαρτί και ώκεανός μελάνι, έπίσημο διαζύγιο δεν μπόρεσε να πάρει, και ή δεύτερη γυναίκα του, ή κ. Μαρία Θεο-δωρόβνα Άντρεγιέβα, μία από τις πρώτες θεατρίνες του φημισμένου καλλιτεχνικού θεάτρου τής Μόσκας, στα έπίσημα χαρτιά δε σημειώνεται για νόμιμη γυ-ναίκα του, αν και τρία χρόνια τώρα όλη ή Ρουσία, όλος ό κόσμος για τέτια τήν άναγνωρίζει. Κι ά δεν είναι γυναίκα του μπροστά στους Ρούσσιους νόμους, παύει νάναι γυναίκα του μπροστά στους νόμους του Θεού, τής Φύσης και τής άνθρωπότης;

Μά να ή Στρίγγλα ή Μάγισσα, που λείε τό παραμύθι. Η Στρίγγλα που φυτεύει άγκάθια και στενεύει τό δρόμο κι' άνοίγει λάκκους. Χίλιες φορές τόν ξεπλάνεψε σε μονοπάτια βατόσπαρτα γιομάτα φίδια, και χίλιες φορές πόνος άμολόγητος τόν δάγκωσε στην καρδιά, βάρυνε τά ματόφυλλα του. Κάποτε λιποθύρι τόν έκαίγε κι' έγυρε καταμεσής του δρόμου. Κάποτε βορριάς τόν πάγωνε και τόν έζωνε σκοτάδι του θανάτου. Μά κάποιος τραγουδεί μες στην καρδιά του και με τής ψυχής τά μάτια βλέπει τό όνειρεμένο παλάτι. Και παίρνει τό κοντύλι. Στο μικρό τό καμαράκι μερόνυχτα πασκιζει να παραστήση με γραμμές τ' όνειρό του. Και στα δει-λινα κάποτε άγναντεύει άπ' τό μικρό παράθυρο τόν Παρθενώνα.

—Παλάτι μου περήφανο, άγνάντια σου θα

Τέτια σκέψη θα κάνει κάθε άθροπος φρόνιμος και λογικός. Μά άλλιώςτικα σκεφτήκανε οι πιστοί δούλοι τού χάλκινου είδωλου τής Λευτεριάς. Και βγάλανε τό Γκόρκη από τά σπίτια τους και του κλείσανε τις πόρτες τους κατόμουτρα και κρύψανε τά χέρια τους μ' ένα «shocking» στις τσίπες τους και φάγανε μοναχοί τους τά τραπέζια που του είχαν έτοιμάσει—οι φιλελεύτεροι, οι πολιτισμένοι Γιάνγκηδες.

Άλλοίμονο! Άνάμεσα από τά ήλεχτρικά σύρ-ματα, ανάμεσα από τά σπίτια με τά είκοσι πατώ-ματα, ανάμεσα από τήν «τελευταία λέξη» του πο-λιτισμού, ξαναφάνηκε ο άγριος άταβισμός, έδειξε τή βλακώδη μορφή του ό Φιλισταίος.

Δόξα και τιμή στο Χάλκινο Είδωλο! Δόξα στο «Νέο Κόσμο» που επιτέλους κατέβασε τή μάσκα του και μάς έδειξε τήν άληθινή του μορφή. Δόξα στην Ψευτιά!...

Δεν ξέρω (μολοντί τό έλπίζω πως θάν τό δεί-ξουν ένώνοντας τή φωνή τους με τή δική μου) αν είναι σύμφωνο με όσα έγραψα οι άγαπητοί μου συνά-δερφοι, συνεργάτες και άναγνώστες του «Νουμά». Μά έγώ τουλάχιστο, αν και είμαι αντίθετός του στο φιλολογικό και αίσθητικό άγώνα, σφιγγω θερμά τό χέρι του και τό χέρι τής σεβαστής γυναίκας του, τής κ. Μαρίας Θεοδωρόβνα Άντρεγιέβα, που τόσες φορές έδω στη Μόσκα απόλαψα τήν τιμή και τήν ευκαρίστηση να φιλοξενηθώ σπίτι της.

Μόσκα, 15. 4. 906.

Μ. ΛΥΚΙΑΡΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ω Δ Η

Στη Φ. Κ.

Τό στερνό φως εστάλαξε στο άγριέμένο κύμα κι' Έσύ σαν όραμα από φως ρυθμίζοντας τό βήμα στον ήχο του τρικύμιζες τό φωτεινό άκρογιάλι κι' έλεγα πως στο τόσο φως νύχτα δε θα προβίλλη. Κι ό θαός Ρυθμός έσκαλάρωνε τό κύμα τής σαρκός σου, κι' ή Άγάπη μ' έδανε μ' Έσε που κι ή Άρετή ρυθμός [σου, και μιās βαρκούλας τά κουπιά θριαμβικά ύψωμένα έλεγα κάτι άγέρωχο πως πήραν από Σένα!

Ρ. ΦΙΛΥΡΑΣ.

στήσω τό παλάτι μου, άδέρφι σου στην έμορφή και του όνειρου μου σάρκα.

Κάποιο χασκόγελο, πικρόγελο, φτάνει ως τά βάρη τής καρδιάς του και κάτι λόγια φαρμάκι και χολή γιομάτα.

—Είμαι ή Στρίγγλα. Καρτέρι σουστήσα. Στοϋ βουνού τήν κορυφή ν' άνέβης βολετό δεν είναι. Θα γονατίσης άποσταμένος σικά στη ρίζα. Άδικα χάνεις τής νιότης τά λουλούδια που καρτερούνε τα κοπέλλες λυγρές.

Λιγοψυχούσε. Βουλήθηκε χίλιες φορές να σπάση τό κοντύλι και να φύγη στο μεγάλο δρόμο να χορ-τάση τά φιλά που δε γεύτηκεν ακόμα.

Μά ή Νεράιδα που είχε κλεισμένη στην καρδιά, του μιλεί χρυσόλογα.

—Είπνα και σήκω. Λίγο ακόμα κι' ή αύγή προβαίνει. Όξω τριγύρω σου σκοτάδι, μά κάποιος θαμποχάραμα φαίνεται κει κάτω. Μη σου πνίξη τήν ψυχή ό βαρύς του βάλτου άγέρας. Έγώ είμαι έδω κι' ένα φιλή μου σ' άνασταίνει. Είπνα, έκλεχτέ μου. Ό δρόμος όσο στενεύει τώρα, σ' άνθότοπο σε φέρνει. Μη σε φοβίξη τό σκοτάδι κι' ό ήλιος θα φανή. Βλέπεις; Νά τ' όμορφο παλάτι.

Και δούλευε σκυφτά, ακούραστα. Τά σφυροχτυ-πήματα τής μοίρας έπεφταν στην καρδιά του σα σε

αμόνι. Μά ή καρδιά του δε λύγιζε. Σπίθες πετούσε. Άτσάλι έγινε και σε κάθε χτύπο φωνή έβγαζε. Και να, έβλεπε τό παλάτι με χρώματα βαθεία, ζων-τανά. Μά τώρα ή Στρίγγλα τουπλεκε πιο σφιχτά τά δίχτυα. Πείνα του ξέσκιζε τά σωθικά, του-καίγε δίψα τό λαιμό. Άχάνηνε, χλώμιανε, μά πήραν όλη τή δύναμη τά νεύρα του, τή φωτιά τά κυύρα μάτια. Νυχτόμερα έσκυβε στ' άσπρο χκαρτί.

*

Μά τούστησε τό παλάτι τό πανέμορφο. Τ' όνειρο ποΰκρυβε στην ψυχή του, που του νανούρισε τά παιδικαία χρόνια, τό είδε ζωντανέμένο, κέριο, να κλει μέσα του όλους τους πόθους, όλη τήν ψυχή του, όλα τά τραγούδια που πλημμυρούσαν τήν καρ-διά του. Πέρα, στο μικρό τό βουναλάκι άπάνω, στη-μένο τής Δικαιοσύνης τό παλάτι, σιδεροθήμελο, φαντάζει άσπρο και διαλαλεί τή δόξα του. Κόσμος έρχεται και κόσμος φεύγει με θάμπωμα στο νοϋ, στα μάτια. Ό Παρθενώνας που στέκει άγνάντια σα να ζουλεύη, σα να στέλνη με τις χρυσές του ήλιου άχτίδες φιλά στ' άδέρφι του.

Μά ό τεχνίτης έγινε ζανά παιδί, με τά χρυσό-ξανθα μαλλιά, τά μαύρα μάτια. Άπ' τήν ψυχή του λείπει τ' όνειρο κι' ό νοϋς μοιάζει σαν φευγά-

σῖγμα: 'Ιός! 'Υψιλον-γιώτα-δμικρον-σῖγμα: 'Ιός!...
ἐνῷ ἐγὼ κουνώντας με ἀπελπισίαν τὸ κεφάλι μου ἐσκυφα πάλιν εἰς τὴν μελέτην τῆς ἐπιστημονικῆς πραγματείας περὶ ἐπιλογίου πυρετοῦ. Ἐκεῖ ποῦ διάβαζα ἐσταμάτησα ἄξαφνα σὲ μία λέξι: «ΡΙπτα-σμοί!» Τώρα ἦρθε ἡ σειρά νὰ ρωτήσω τὸν ἑαυτὸ μου:

—Τί θὰ εἴπῃ, Τιμολέων, ριπτασμοί;

Ἐκλεισα τὸ βιβλίον κι' ἐπίασα τὸ λεξικό. Ἀπ' αὐτοῦ-κάτου εὗρηκα τὴν ἐξηγήσιν. Ἐπειτα ἄρῃσα τὴν γιαντρικήν κι' ἐπῆρα τὸ «Νουμ.». Ἐκεῖ ποῦ διάβαζα, εἶδα ἄξαφνα γυρίζοντας τὴ δεύτερη σελίδα μία κρίσι εἰς ἓνα διαγωνισμό περὶ συγγραφῆς «Νεο-ελληνικοῦ Ἀναγνωσματορίου». Ἐδιάβασα ὅλην αὐτὴν τὴν κρίσιν με πολὺ ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ διαγωνισμό περὶ συγγραφῆς ἀναγνωσματορίου (μὲ λέξεις ποῦ νὰ τίς ἀκούῃ τὸ παιδί κάθε ὥρα σπίτι του, ἀφοῦ σήμερον με κείνα ποῦχουνε στὰ σχολεῖά μας, τὸ Ρωμιόπουλο, παίρνοντας τὸ πρῶτο βιβλίον στὰ χεῖρά του, θὰ πρωτοσυλλαβίσῃ μὴ ψεύτικη λέξη ποῦ δὲ θὰ τὴν μεταχειριστῇ ποτὲ στὴν κουβέντα του). Αἰσθάνομαι μεγάλην εὐχαρίστησιν διαβάζων αὐτὰ τὰ διακοπτόμενα ἀπὸ τὸ μονότονον συλλαβισμὸν τῆς μικρῆς, ἡ ὁποία ἀνοίγουσα ὑπερμέτρως τὸ στόμα τῆς φωνάζει:

—Ἀ-ρο-τρον! Τέτ-τιζ! Γρύλ-λος! Πό-α! Φθεῖ-ρο!

Δὲν εἶμαι ὁπαδὸς τῶν δημοτικιστῶν. Εἶμαι ὅμως ἐχθρὸς ἀσπονδὸς τῶν καθαρουσιστῶν! Τί εἶμαι; Δὲν ξέρω οὔτε ἐγὼ. Ἄλλως τε δὲν μοῦ ἐπιτρέπει νὰ εἶμαι κατὶ καὶ ὁ κύρ-Στέφανος, ὁ διορθωτὴς τῆς «Ἀκροπόλεως», ὁ ὁποῖος φαίνεται ἔχει ἄλλας ιδέας εἰς τὰς ὁποίας ὑποτάσσει καὶ ἐμὲ διορθῶν ἀναλόγως τὰ χειρόγραφα μου. Ἀκόμη γελῶ με ἐκείνο ποῦ ἔγινε σ' ἓνα ἄρθρον προχθίς. Ἐγραφα ἐγὼ: «Μία γιορτὴ σύμφωνη...» Καὶ βλέπω στὴ διόρθωσι:

τος. Τριγυρῶ τώρα χωρὶς σκοπὸ γύρω στὸ παλάτι καὶ πότε τὸ χαίδεται μ' ἀπαλὸ χᾶδι, πότε τὸ κοιτάζει χαμογελώντας. Χαρὰ γεμίζει τὰ στήθη του, μὰ σκύβοντας νὰ ἰδῇ στὰ βάθη τῆς ψυχῆς του βλέπει τ' ἄδειον ποῦ εἶναι μέσα. Τοῦ κλεψέ τ' ὄνειρον, ποῦ τρεφε τὴ νύκτι του, ἔχει ἡ Στρίγγλα μὰ τὸ παλάτι. Μέσα του δὲν ἔχει πιά πνοὴ ζωῆς. Καὶ τριγυρῶ ἡμερόνυχτα γύρω στὸ παλάτι. Ὑπνος δὲ βάρυνε τὰ μάτια του. Ὡς κι' ἡ Νεράιδα ἡ Καλόγνωμη τὸν ἀπαρνήθηκε. Ὅταν κοιτάζει τὸ παλάτι ἀκούει στὴν καρδίᾳ του κατὶ σὰν ξεψύχημα φωνῆς. Τραγοῦδι τάχα νὰ εἶναι ἡ παραμύθι; Κάτι περνάει ἀπ' ὀμπρὸς του. Μὴ ἀσπρόμαλλη γιγιά ἡ τὸ τζάκι με τὴν κόκκινη φωτιά; Δὲν μπορεῖ νὰ ξεδιαλύνῃ. Καθάριον στέκει μόνο τὸ πανέμορρον παλάτι. Ἐκεῖνο ἦτανε τ' ὄνειρον. Τώρα;

—Ἀχ! πῶς ἤθελα νὰ κοιμηθῶ, εἶπε.

Πῆρε τὸ δρόμον γιὰ τὸ μικρὸ του σπίτι. Ἡλιοβασιλευμα. Ἡ καμπάνα γλυκὰ σημαίνει σπερινά. Πῶς ἤθελε νὰ κοιμηθῇ! Ἀποσταμένος. Νοιώθει πῶς κατὶ ἔσθυσε μέσα του. Κάτι ζήτησε ἀπ' τὴ γριούλα ποῦ τὸν συντρόφειεν. Ἐγείρε λίγο στὸ κρεβάτι. Κάποιος γλυκοῦπνος τοῦ σφάλησε τὰ μάτια. Νόμισε πῶς μὴ χρυσόμαλλη κορασὶὰ τόνε φιλοῦσε στὸ μέτωπο. Τὸ πρόσωπό του σούρωσε, πῆρε μὴ γαλήνη ἄλλου κόσμου.

Ἀργασάλεψε. Μὴ στυγνὴ ἔνοιξε τὰ μάτια. Κοίταξε πέρα. Μὲ μιᾶς ἔλαμψαν ἀπὸ θείας φεγγαβολῆς.

—Ἀ! τὸ παλάτι.

Εἶπε καὶ χαμογέλασε. Σιγὰ-σιγὰ ἡ λάμψη τῶν ματιῶν ἔσθυσε, καὶ σὰ νὰ τὰ χᾶιδεφε κάποιον ἀπαλώτατον χεῖρ ἐκλείσαν ἀγᾶλι. Μὰ τὸ γλυκὸ χαμόγελο ἔμεινε στὰ χεῖλη του.

Ἡ γριά δὲν πρόφτασε. Ὅταν γύρισε τὸν κοίταξε, ἔσκυψε, φίλησε τὰ χεῖλη του κι' ἓνα δάκρυ ξέφυγε ἀπ' τὰ στεγνὰ γεροντικὰ τῆς μάτια.

Κι' ὁ ἥλιος ποῦ βασιλεῦσε φώτισε με μιὰ του ἀχτίδα τὸ χρυσοῦς κεφάλι.

Μάρτης 1906.

ΜΗΤΣΟΣ ΑΝΘΕΜΗΣ.

«Εορτή...σύμφωνος!» Ἐναδιωρθῶν ἐγὼ: «Γιορτὴ σύμφωνη!» Ἐπιμένει ὁ κύρ-Στέφανος καὶ τὴν ἄλλην μέρα διαβάζω: «Εορτή... σύμφωνος!» κλπ.

Ἀνεξαρτήτως ὅμως τῆς κυριαρχίας τοῦ κύρ-Στεφάνου, δὲν συμφωνῶ εἰς μερικὰ πράγματα με τοὺς δημοτικιστὰς. Γνώμη μου ἀτομική, ἐννοεῖται, τὴν ὁποίαν δὲν ἐκθέτω, διότι θὰ ἔπρεπε νὰ πᾶω κι' ἐγὼ ὕψος δασκάλου, ποῦ δὲ μ' ἀρέσει.

Μ' ἀρέσει ὅμως ἡ προσπάθεια αὐτὴ τῶν δημοτικιστῶν, ἐφόσον βλέπω ἐκεῖνο ἐκεῖ τὸ μωρέλι νὰ ἀποκοιτιέται με τὰ «τέττιζ» καὶ «φθεῖρα». Καὶ αὐτὸ μοῦ φέρε εἰς τὸ νοῦ τὸ γράμμα τοῦ ἀστείου ἡ σοβαροῦ ἐπιστολογράφου περὶ τῶν «κορασίων μας».

Τί μητέρα θὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ κοῦκλα; Τί Ἕλληνας θὰ φτείσῃ ὅταν καὶ ἀφοῦ μεγαλώσῃ θὰ μιλά αὐτὰ τὰ φτεισιδωμένα παρδαλὰ Ἑλληνικά; Θὰ ἐγίνετο δὲ πιθανὸν ἀλλοιωτική, ἂν ἀντὶ ἀπὸ αὐτὰ ἐδιάβαζε: «τζιτζικας», «μύτη», «ψεῖρα»; Ἐπιτρέψατέ μου νὰ τὸ πιστεύω...

ΤΙΜ. ΣΤΑΘ.

ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΣ

ΒΡΑΧΟΙ

Φύσηξε ὁ πουνέντης ἀνάλαφρα καὶ μᾶς περέλουσε με μυρωμένες δροσιές.

Στέκομαι σ' ἓνα βράχο ἀπάνω καὶ σεργιανίζω τὰ βουνάκια τοῦ νησιοῦ μας.

Βράχοι, βράχοι, ὅλο βράχοι σκεπασμένοι ἀπὸ φουντωτὰ χαμόκλαδα φυτεμένα γύρω-τριγύρω τους. Οἱ φτωχοὶ! Πῶς με γητεύουν με τὴν παραπονιὰ τῆς τους ὁμορφιά!

Τώρα ποῦ φύσηξε ὁ πουνέντης ἀνάλαφρα, ἡ καρδιά μου φτερωτὴ γοργανεβαίνει τίς ἀντικρυνὲς κορυφὰς ποῦ ἡ θεὰ τους τόσο με μαγνιτίζει.

Συλλογισμένος στέκομαι κάθε μέρα στὸ βράχο μου ἀπάνω. Καὶ σεργιανῶ τὰ βουνάκια τοῦ νησιοῦ μας ποῦ δὲν εἶναι ἄλλο τίποτα παρὰ βράχοι, βράχοι, ὅλο βράχοι σκεπασμένοι ἀπὸ φουντωτὰ χαμόκλαδα φυτεμένα γύρω-τριγύρω τους.

Οἱ βράχοι! Πόδες φορὲς τοὺς πλήγωσαν οἱ ἀντάρες, τὰ χαλάζια, οἱ βροχεὲς καὶ τὰ ὄστρακα. Μὰ καὶ πόδες φορὲς τοὺς γλυκοχάιδεψε τὸλόχρυσον τοῦ ἡλίου φῶς, πόδες φορὲς τοὺς νανοῦσαν μ' ἀπόκοσμα τραγοῦδια οἱ ταξιδιάρικες τῆς ἀνοίξης αὐρεὶ! Μοιάζει τοῦ βράχου κ' ἡ ψυχὴ μου. Τὴν ἐδεῖραν ἀνήκουστοι πόνοι, τὴν περέχυσαν λιγοθυμὰς δακρυά, τὴν ἐσυνέφασαν τῆς θλίψης μαυρίδες. Μ' ἀντικρυσε κ' ἡ ψυχὴ μου χαρὰς κύματα, εἶδε στοῦ κόσμου μέσα τὴν ἀνεμόδαρτη ζωὴ γιορτὲς ἀγάπης κ' ἐκελάδισε μ' ἀναγάλλιαστος γέλοισιν τὸ τραγοῦδι ἐνὸς νέου κόσμου ἀρμονικοῦ κ' ἑὺταπλουμισμένου.

ΧΛΟΗ

Κάποιον ἐφιαλτικὸν σύννεφον μοῦ σκοτεινιάζει τὴν ψυχὴν.

Ἀς πάω νὰ καθίσω στὴ φτωχικὴ χλόη, ποῦ τόσο νόστιμα καὶ με τόσον ὁμορφιά ντύνει τὸ μικρὸ ἐκεῖνο λαγγάδι.

Οἱ μαρτιάτικες μαργαρίτες κ' οἱ ἀπριλιάτικες παπαρούνες τρέμουν ἀπὸ χαρὰς φρικίαση στοῦ μπάτι τὰ χᾶδια μέσα στοῦ Φοῖβου τὸ φωτόλουστο πέλαγο.

Πόσα δὲ μοῦ λένε τὰ ἔντομα ποῦ κρυμμένα μέσα στὴν ἀγκαλιὰ τῆς χλόης ψάλλουν με χίλια στόματα τὸν ἀθάνατον παιᾶνα τῆς ζωῆς!

Καὶ τὰ πουλιὰ τὰ χαρωπά; Τώρα μόλις μᾶς ἦρθαν ἀπ' τοῦ χειμῶνα τὸ ταξίδι. Ἀχ! πόσο νοσταλγοῦσα τὸ πανέμορρον τραγοῦδι τους; Τὰν ἀλαφρό τους πέταγμα ποῦ θυμίζει τὰ πρῶτα φτερουγίσματα τοῦ νοῦ μου, ποῦ ἀνίσυχος νύχτες καὶ μέρες γύρευε τὴν ὁμορφιά τῆς ζηλευμένης Ἀρμονίας.

Χόρτασε τὸ μάτι μου ἀπ' τὰ γέλοισιν ποῦ ἀφίνει ἡ καταπράσινη ἀνθίσση τοῦ λαγγαδιοῦ. Γέμισε ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ τρανὲς εἰκόνες.

Φυσᾷ ὁ μπάτης πιδ γερὰ κ' ἡ χλόη στὸ φύσημά του φαίνεται πῶς ἀναδαίνει μ' εὐχαρίστησιν.

Γιατὶ τώρα ἡ ψυχὴ μου πλημμύρισε ἀπὸ χαρὰ; Καστελλόριζο. Μ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα Δρ. 10. — Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸν Φρ. 70. 10.

20 λεπτὰ τὸ φύλλον 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στὰ κίσκια τῆς Πλατείας Συντάγματος, Ὁμόνοιας, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, Σταθμοῦ Τροχιόδρομου (Ὁφθαλμιατρεῖο), Βουλῆς, Σταθμοῦ ὑπόγειου Σιδηροδρόμου (Ὁμόνοια), στὸ καπνοπωλεῖο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα, Ἐξάρχεια) στὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἐστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου (ὁδὸς Σταδίου, ἀντικρὺ στὴ Βουλὴ).

Ἡ συντρομὴ πλερώνεται μπροστὰ κ' εἶναι ἐνὸς χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΚΑΙ

ΠΡΑΜΑΤΑ

ΓΙΑ

νᾶναι σάπια ἡ Βουλὴ μας θὰ πῇ πῶς εἶναι σάπιο ἀλάκαιρον τὸ ἔθνος, ἀφοῦ ἡ Βουλὴ μας ἀπὸ τὸ ἔθνος ἐκπορεύεται κι ἀφοῦ τὸ ἔθνος διεντύνεται ἀπὸ τὴ Βουλὴ. Ἀλήθεια παλιὰ αὐτὴ πὺν ὅσο πάει καὶ δυναμώνει, γίνετα, νὰ ποῦμε, ἀτσάλι πὺν νὰ μὴν μπορέσει νὰ σπάσει ποτέ παρὰ νὰ μᾶς σπάσει τὰ κεφάλια μας ὅτα θαρρεῖ ἡ ὥρα νὰ σβήσῃ τὸ Ρωμαῖκό ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς.

Ἡ Βουλὴ μας λοιπὸν ἀποδείχτηκε σάπια με τίς ἐκλογὰς Τήνος καὶ Πάλλης καὶ σάπιο τὸ ἔθνος πὺν τίς ἔκανε αὐτὲς τίς ἐκλογὰς καὶ πὺν δέχτηκε με τέτια πτωματικὴ ἀπάθεια τὴν ἐπικύρωσίν τους. Καλὰ τὰ εἶπε κι ὁ Σταθόπουλος σ' ἓνα τελευταῖον τοῦ ἁρθρο, πολὺ δυνατὸ καὶ πολὺ ἀληθινὸ, στὴν «Ἀκρόπολη» τὸ ἔθνος εἶναι ἀρρωστο καὶ γιὰ νὰ βρεθῇ ἡ ἀρρώστεια του δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰν τὸ ξετάσουμε ἀλάκαιρον· παίρνουμε ἓνα κοματάκι του, ἓνα μόριό του, καθὼς κάνουν οἱ γιατροὶ, καὶ τὸ βλέπουμε κατὸν ἀπὸ τὸ μικροσκοπικὸν παίρνουμε τὴ Βουλὴν, τὴν ἐξετάζουμε με μικροσκοπικῶς καὶ βρίσκουμε τὴν ἀρρώστειαν μας. Καὶ ἡ ἀρρώστεια μας εἶναι ἡ σπειροχαιτὴ ἡ πολιτικὴ. Ὅσοι νιώθετε ἀπὸ μικροβιολογία θὰ βρῆτε ἀμέσως σὲ ποιά ἀκατονόμαστη καὶ φοβερὴ ἀρρώστεια ἀπαντιέται αὐτὸ τὸ μικρόβιο. Καὶ τέτια σι' ἀλήθεια εἶναι ἡ πολιτικὴ ἀρρώστεια μας.

Γιὰ νὰ γιατρευτῇ ἡ ἀρρώστεια αὐτὴ χρειάζεται ὑδράργυρος με τὸ καντάρι· μὰ ποῦ ὑδράργυρος καὶ ποῦ γιατρός νὰ μᾶς κάνει τὴ σωτήρια ἐνεση καὶ νὰ μᾶς τρέψῃ τὸ σαπισμένον κορμί; Μᾶς ἀφίστανε στὴν τύχη μας, σὰν τοὺς ἀπελπισμένους ἀπὸ τὴν Ἐπιστήμην ἀρρώστους, κ' ἔτσι σιγὰ σιγὰ ἡ Ἑλλάδα κατάντησε ἓνα ἀπέραντον «Ἀσυλὸν πολιτικῶν ἀνιάτων» ὅπου ἑκατομμύρια ἀπελπισμένοι ἀρρωστοὶ καθοῦνται καὶ ξιοῦνε μερανύχια, σὰν τὸν Ἰὼβ, τίς πληγὰς τους, ἀναμένοντας ἀπὸ ὥρα σὲ ὥρα τὸ μεγάλο τους σωτήρα, τὸ θάνατον.